

cílovníci

eva papoušková

ilustrace galina miklínová

Parák

Psínka

Kluh

Škrůný

Pepín

Radek

Škodorka

Jirša

Suchar

Twocínek

Marinka

Já Láviš

Balík

Hrdlička

Bevánek

Matouš

eva papoušková

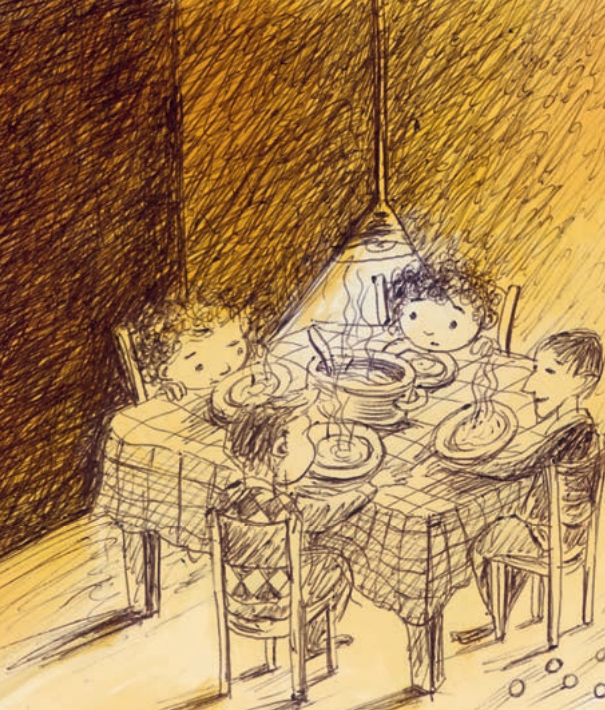
cílovníci

ilustrace galina miklínová

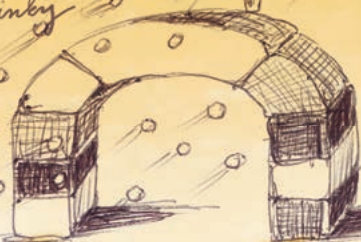
Věnováno paním Adamové, Bambáskové, Barešové, Beránkové, Březinové, Čepové, Čermákové, Černoškové, Červinkové, Donátové, Drábkové, Dvořáčkové, Eichlerové, Fierlingerové, Formanové, Grégrové, Havlové, Hofmanové, Holubové, Hrdličkové, Hubkové, Chýlové, Jandačové, Janouškové, Jínové, Jiráskové, Kalinovské, Karbusické, Kirchnerové, Klemensové, Klímové, Kluhové, Kottové, Krůtové, Křemenové, Kubiasové, Kvasničkové, Laudátové, Límanové, Marečkové, Mašínové, Matějíčkové, Matoušové, Milerové, Müllerové, Němečkové, Pacákové, Passerové, Pechové, Plochové, Polákové, Potocké, Prokopové, Prokšíkové, Příkrylové, Richtrové, Rosmusové, Rumlové, Skřivanové, Skružné, Strnadové, Svobodové, Škodové, Šmejkalové, Šulcové, Tichotové, Tišlerové, Türkové, Uhrové, Valentové, Vodičkové, Vyškovské, Welzové, Zemanové a dalším, jejichž jména se mi dohledat nepodařilo.

Stejně jako všem matkám, které kdy chtěly pro své syny to nejlepší.

*Čal jim podle
budík, za dvoje
hodinky*

*Ložiska opustila
křesice a vyškřela
kon peckou do ulice.*

*Já,
dávám
jmenuji se dost
dívce.*

Milost

Leos

ales

za jeden budík dvoje hodinky

Jmenuji se dost divně. Prý je nešťastné začínat vyprávění vlastním jménem, říkají nám ve škole v Poděbradech, ale proč to neříct rovnou? Jsem nejstarší ze čtyř bratrů. Jmenují se Leoš, Aleš, Miloš a pak jsem já – Závíš. Kdyby se mamince narodila holčička, jak si přála, jmenovala by se nejspíš Chrudoš.

Bydlíme na rohu Mánesovy a Italské ulice v Praze na Vinohradech. Já tam tedy teď nebydlím, protože jsem v Koleji, ale řeknu vám to raději všechno popořadě.

Máme byt v nejvyšším patře a koukáme do Mánesovy na protější dům, tam, kde má hodinářství pan Stýblo. V Koleji ne, tady se koukám na Labe. Je šedivé a zamrzá u břehů, nad rovnou krajinou visí mraky a mlha a stromy jsou jako pokřivené pařáty. To jsem to teď hezky napsal, Dlouhán bude mít radost.

To, co se stalo, vlastně začalo před dvěma lety, v půlce února 1945. Počítat umím dobře a baví mě pamatovat si, co kdy bylo. Ale nepamatuji se, že by v tu chvíli houkaly sirény. Máma nás volala k obědu do kuchyně, která měla okna na druhou stranu do dvora. Tak jsme šli. Nechali jsme na zemi kostky stavebnice. Modré, zelené a červené. Postavil jsem z nich most. Jen co jsme se usadili k polévce, ozvala se strašná rána. Tak strašná, že nám všem potom divně pískalo v uších. Bomba zasáhla protější dům. Kromě pana Stýbla tam byl taky sklad kuličkových ložisek a ta ložiska opustila krabice a vyletěla tou peckou do ulice a rozmlátila všechna okna v našem domě. Stavebnice byla plná střepů a ocelových kuliček a rozbombardo-

valo mi to dočista můj most. Mamince se ještě dlouho potom třáslы ruce, protože myslela na to, co by bylo, kdyby neuvařila polévku včas. I pan hodinář Stýblo to přežil. Zrovna si odskočil na roh do Hajnovky na oběd. Takže když k němu přišli v květnu naši ruští osvoboditelé, tak jim mohl za jeden budík dát dvoje náramkové hodinky, přesně jak si to přáli. Tatínek nad tím kroutil hlavou, ale já to chápu a zdá se mi to jako dobrý obchod. To, co nechápu, je, proč nás bombardovali taky naši osvoboditelé, teda Američani. Tatínek říká, že to byl omyl, protože letěli na Drážďany, a maminka tvrdí, že válka je svinstvo. Já myslím, že není, protože vždycky zvítězí ten lepší! Taky bych bojoval, kdyby mi to bylo umožněno. Zastřelil bych toho fašistu, co bydlel naproti v Italské v bytě, ze kterého se odstěhovali Böhmovi od Marušky Böhmové. Škoda že nevím, kam se odstěhovali, a máma mi nechce říct jejich současnou adresu. Podle mě Američani bombardovali toho fašistu. Tak.

Pani
hraběnka E. Kinaká
Chlumec n/Cidl.

V Poděbradech, dne 5. března 1940.

Vážná paní hraběnko!

V pátek minulý týden byl jsem přijat přin-

tem Vašim, jsem Vám velice zavázán za Vaši vzácnou

intervenci a děkuji Vám za ni ještě s plnou srdeč-

ností. Byl jsem nadbytečně laskav a myslím,

že jsem velmi líbil náš plán přidání internát s gymnasiem

pro výchovu dětí na vedoucí místa. Bohužel nevim, jestli

přítomné poměry, tak nepřizívá školnímu vyučování, dovo-
luje, přejí Vám, i celé Vaši vzácné rodině pevné zdraví a

dobrou náladu.

Proti tomu, co jsem Vám sdělil, išs laskavě

o přijetí do této školy, budu Vám poděkovat.

Proti tomu, co jsem Vám sdělil, išs laskavě

o přijetí do této školy, budu Vám poděkovat.

Proti tomu, co jsem Vám sdělil, išs laskavě

o přijetí do této školy, budu Vám poděkovat.

Proti tomu, co jsem Vám sdělil, išs laskavě

o přijetí do této školy, budu Vám poděkovat.

Proti tomu, co jsem Vám sdělil, išs laskavě

o přijetí do této školy, budu Vám poděkovat.

Proti tomu, co jsem Vám sdělil, išs laskavě

o přijetí do této školy, budu Vám poděkovat.

Proti tomu, co jsem Vám sdělil, išs laskavě

o přijetí do této školy, budu Vám poděkovat.

10. 8. 45.

Igor

Igorovi rodiče
pomáhali v
odboji. Gradili
je, chystali je
a popravili a
Igora poslali
do děčaku.

Kdyby byla matka,
mlčí

krásný vůz

Ale proč jsem teď v Koleji Jiřího z Poděbrad? Kvůli mé ostré střelbě přece.

Okna nebylo možné jen tak zasklít. Ve válce je to se sklenáři těžké a sklo není, protože se pořád rozbíjí, když se střílí. A tak jsme se dočasně přestěhovali k babičce a dědovi k Orionce.

Bylo osvobození. Všichni měli nádherné zbraně a já jsem nesměl ven. Děda vlastnil auto Desoto. Jezdili jsme s ním občas na báječný výlet a dědeček mě bral na klín a dělali jsme, jakože řídím já. Byl bohatý, protože pracoval pro belgickou firmu Materna s barvami a laky. Ty barevné kostky jsem dostal od něho. A taky vzduchovku, nádhernou. Maminka byla proti tomu. Ženy nemají rády zbraně. Nechápu to.

Na ulici se stavěla barikáda a já moc chtěl ven. Babička řekla, že v žádném případě. Dědeček zrovna přijížděl z práce, ve svém obleku a měkkém klobouku. Jedna paní na barikádě vykřikla, že je kolaborant a měl by odevzdat Desoto. Strašně jsem se naštval. Babička otevřela okno a křičela na tu paní, ať si laskavě nevymýšlí. Žena na barikádě vzala kámen a hodila ho. Nebyla moc šikovná, šutr dopadl daleko před naším oknem, ale já jsem měl strach o dědečka, který byl stále ještě na ulici a pozoroval to. Vytáhl jsem zpod kanape vzduchovku. Měl jsem ji pořád nabitou, kdyby přišli fašisti. Za babiččiným ramenem jsem zacítil. Vystřelil jsem. Nevěděl jsem, že jsem tak dobrý střelec, protože jsem to trénoval jenom za garáží do terče a nikdy mi to nešlo úplně přesně. Báł jsem se, že moje zbraň zanáší, a rovnal jsem ji o kámen. Asi jsem ji narovnal dobře. Prásklo to. Paní na barikádě se chytila za krk a mezi prsty se

jí objevila krev. Ta rána asi nebyla moc hluboká, jenom jí to škráblo, protože ječela dál. Kdyby byla mrtvá, mlčí. Babička se otočila, vlepila mi pohlavek a vzala mi vzduchovku. Už nikdy potom jsem ji neviděl, což mě velice mrzelo. Ne babičku, vzduchovku. Dědeček přišel za chvíli domů a velice se zlobil a říkal, že mi táta nařeže, že paní musela z barikády do Vinohradské nemocnice. Potom jsem se nesměl dívat, jak osvoboditelé jedou a jak Pražané rozebírají tu barikádu.

Když se o mém zásahu dozvěděli naši, nikdo mi nenařezal, ale dali mi ultimátum, že budu sekat dobrotu ve škole, ale tam jsem se opakovaně popral s jedním nepřítelem. Došel jsem nespravedlivě dvojku z mravů. Maminka přišla ze schůzky s ředitelem a byla celá zhroucená. Zavřeli se s tátou v kuchyni a mně nezbylo, než být zvědem a přitisknout ucho ke škvíře ve dveřích, abych něco zvěděl. Tatínek jí řekl, ať si nedělá starosti, že se to vyřeší. Maminka řekla, že to se tedy nevyřeší, protože jsme kluci zdivočelí válkou a ona se z toho zblázní, jelikož nás má čtyři... Tatínek ji opravil, že pět, neboť k nám tou dobou přibyl Igor. Igorovi rodiče pomáhali před dvěma lety statečným parašutistům v odboji. Zradili je, chytli je a popravili a Igora poslali do děcáku. Tam ho po válce našel náš táta a vzal ho k nám. Igor nebyl syčán jako já, byl starší a často si potichu četl. Maminka mi ho dávala za příklad. Ale já dobře věděl, že Igor jen tiše přemýšlí, jak se pomstít fašistům, když už je po válce.

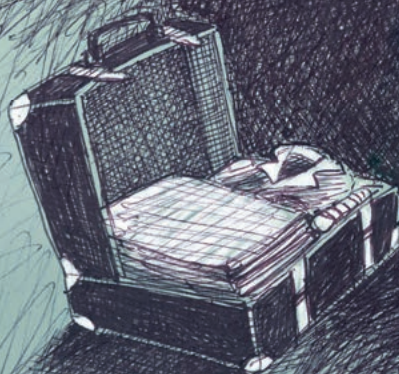
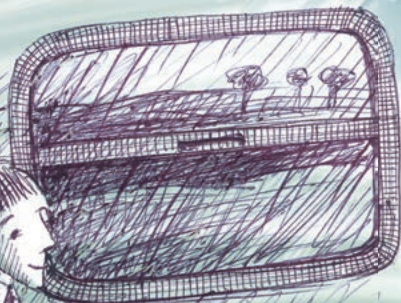
Maminka si vzala klobouk a šla do Lucerny na čaj a nechala nás šest chlapů, ať si k večeri uvaříme, co chceme. Když se vrátila, měla lepší náladu. Setkala se tam s několika dámmi, které jí řekly, že se od září otvírá nová a především internátní škola pro talentované chlapce v Poděbradech, která má

tělesně i duševně zocelit naděje národa přísným vzděláním a pevným režimem. Moc jsem tomu nerozuměl, ale došlo mi, že se děje něco závažného. Igor mi to vysvětlil. Položil mi ruku na rameno, vážně se mi podíval do očí a řekl: „A máš po ptáčkách, Záviši.“

č. 49

Byl jsem vapsán do
prádelny i do
školy po
číslem 49.

Když se maminka
nedivala, proč jsem na dvoře tak
něco, tohle někoho, kdo měchtal nemohl jsem dělat.

cestou

Tak jsem se dostal sem, do Koleje Jiřího z Poděbrad v opravdických Poděbradech, což je lázeňské město nedaleko Prahy a léčí se tu srdeční obtíže.

Jeli jsme z Prahy z Masarykova nádraží, hezky polem po rovince, a já si říkal, že kdybych mohl jít pěšky, mohl bych alespoň pátrat po nevybuchlé municí. Mým snem bylo objevit v poli granát, ale zatím jsem našel jen jednu plnou nábojnici, kterou se chystám vložit mezi dva šutry, jak jen to půjde...

Dle předepsaného seznamu mi maminka vybavila kufr náležitým počtem košil a povlečení. Na všechno musela vyšít číslo, aby se mé spodky po praní našly mezi ostatními spodky. Byl jsem zapsán do prádelny i do školy pod číslem 79. A dozvěděl jsem se, že jsem nejmladším členem Koleje Jiřího z Poděbrad. Nesměli jsme si s sebou vzít žádné hračky a kromě řádného chlapeckého nože ani zbraně. Nu což, přinejhorším půjdu po fašistovi kudlou. Když se maminka nedívala, přidal jsem na dno kufru ještě něco, totiž někoho, bez něhož jsem nemohl odjet. Nebudu vám říkat, o koho šlo, protože je to tajemství, a navždy to tak zůstane. Taký jsme s sebou vezli vlakem peřiny. Budeme bydlet v Poděbradech na zámku krále Jiřího. V opravdických komnatách. Budeme tam i jíst a učit se. Velice jsem se těšil.

Tatínek cestou vedl dlouhé řeči a za okny našeho kupé běžely louky a meze. Vzdalovali jsme se od Prahy čím dál tím víc a tátova řeč byla taky čím dál tím vážnější. Mluvil o tom, jak docent Filip, lékař, kterému patřil v Poděbradech jeden z léčebných domů, usiloval už přes deset let, aby se v Poděbra-

dech Kolej založila. Říkal jí tehdy Škola života a představoval si s ostatními skauty a taky doktory a šlechtici (on byl skaut a doktor, mezi šlechtice ho asi nevzali), jak v Čechách konečně bude slušná kolej jako anglický Eton s ušlechtilými studenty, co vědí, kde je dobro a kde zlo, dokážou zodpovědět každou otázku z filosofie i ekonomie, z každého národa, co jich na světě je, si berou jen to nejchytřejší a nejlepší a budou fyzicky na úrovni a zdraví a rukodělně zároveň zruční. To jsem já, jak dělaný, myslel jsem si a byl jsem rád, že tam jedu. Tatínek dál povídal, že toho docenta Filipa zavřeli nacisti do Malé pevnosti v Terezíně, dohromady s doktorem Jahodou, který bude náš ředitel. Začal jsem se velice těšit, že budu mít s Jahodou a Filipem stejné nepřátele. Tatínek mě pak nabádal, abych byl hodný a neudělal mu ostudu, protože kdo se neosvědčí, pojede prý s peřinami šupem zase domů. Dozrálo ve mně rozhodnutí, že já se vyhodit jen tak nenechám! Ale to už vlak zastavil v Poděbradech a my jsme šli z nádraží promenádou. Táta říkal, že tam vždycky prodávali zmrzlinu. Ale teď zde bylo ke koupi jen psí sádlo v trafice, tak jsem byl zklamán, a šli jsme na náměstí.

Listina přítomných

*Přijímání žurnálu:
informace o voličích dětech
prohlašuji*

od učitelů, starostů, učitelů, a jejich dětí

7. schůzi vlády, konané dne 26. července 1946
od 10. hod. 30 min do 12 hod. 55 min v budově úřadu
předsednictva vlády v Praze III. Strakonova akademie.

II. Z biologie: poznání a ovládnutí živé bytosti

Předseda vlády názoru, přímým pozorováním přírody
KLEMET GOTTWALD
Náměstek předsedy vlády
D. PETR ZENKL
Náměstek předsedy vlády
Zimný Dr. JAN ŠRÁMEK
Náměstek předsedy vlády
JAN URSINÝ

III. Ze sociologie: poznání a ovládnutí lidského společenství

Náměstek předsedy vlády
ZDENĚK FIERLINGER
Náměstek předsedy vlády
VILIAM ŠIROKÝ
Ministr zahraničních věcí
JAN MASARYK
Ministr obrany podniků, exkursí, vystoupení
Ministr vnitra
VÁCLAV NOSEK
Ministr školství a osvěty
prof. Dr. JAROSLAV STRÁNSKÝ

IV. Z psychologie: poznání a ovládnutí lidské duše

Ministr vnitra
VÁCLAV NOSEK
Ministr školství a osvěty
prof. Dr. JAROSLAV STRÁNSKÝ

*zvlášť vědomost
i plebejce
kosti vrti
kuchyně (mnoh)
altruismus
vytrvalost
realizace
k tomu*

*Realizace
mlevo*

*Realizace
mlevo*

náplň. Bude podroben pečlivé ind
nové, která má na mysli řecký
Chlapec musí být obtíž, s
Musta, vlivem, že život se s
čím vstáchem daleko nedejde,
náplň patří — čím více přeték
Sladké obětí pro obrovský
nové duši, od zvyků a malic
nové duši, od zvyků a malic
I. Vyč
a) Půst časů, přiležitost
Újma v křesťanství, přiležitost
trnění peněz, přiležitost
Půst jako jedinečný den
ných sebaobětí, přiležitost
b) Půst jako jedinečný den
c) Cvičení v přemáhání strachu.
Žák si musí uvědomit, že smrt je
života (poučení o bezbolestné smrti)
zasluhují úcty, ale nejsou ničím, c
d) Otužování.
Ranní a večerní chladná sprcha a
lůžka chladnou vodou. Kneipování
pání dlouho do podzimu. Vhodně
na chodbách, v ložnicích, studovna
e) Mlčení.
Dověst mlčet, když svět kolem mluví
nutí k vyjádření, znamená již určit
Jednotlivý žák mlčí v určitý pro
(úmrtí otce a pod.). Celá škola
Pythagorova) v určenou hodinu. P
řeči jako dorozumivacího prostřed
nítele. Naučit se mlčet v pravý čas.
f) Samota.
Malý člověk se bojí samoty. Je to st
myšlenkami u toho, kdo má špatné
vací u toho, kdo nemá sám nic, či
nahradil. Život v davu a samota. M
samoty, aby pozorovali přírodu, star
dané thema. Okusí v létě v lese živ

Norim, proč táta tak
překvapila ~~senka~~ s uniformě.
Norim ne úplně vymlouvá.
Lem by ale měla nemít
nosit uniformy. To pro obě.
My jsme, jak se v uniformách
chovají. Senka s uniformě
vypadá randorně.

Táta mi pořídit, že Olave Baden
Boall měla se manželka prvního
barona na světě, a že je ta
baronova. Škoda by se ale máho
neměli žít.

baden-powell

Na náměstí v Poděbradech se konala slavnost. Stálo tam hodně skautů a skautek. Táta mi ukazoval docenta Filipa, který tu naši školu prý celou vymyslel. Mluvil o ní se spoustou důležitých lidí a ti se potom shodli, že dobrá škola by se hodila. Filip měl skautskou uniformu a klobouk. Táta řekl, že si ho velice váží.

„Jednou dostane Řád stříbrného vlka.“ Nechápal jsem, jaký řád, a táta mi vysvětlil, že je to nejvyšší skautský metál a jen dvanáct mužů v naší zemi ho smí nosit. Zeptal jsem se ho, jestli Filip vymýšlí školy kvůli řádu se psem. A táta se smál a povídal, že pes není vlk a že to má co dělat se skautským slibem:

„Slibuji na svou čest, Bohu a králi, že budu pomáhat všem lidem a v každém čase.“

Zeptal jsem se, jestli se tím králem myslí Jiří z Poděbrad. Táta řekl, že nemyslí, že to je anglický slib a tam mají jiného krále Jiřího. Každopádně naše škola bude podle anglického vzoru a je dobře, že ji konečně někdo vymyslel, aby pomohl společnosti pěstovat mladé osobnosti (to jako mě). Rozhodl jsem se, že taky budu skautem. A stříbrný vlk mě nemine!

Předávala se slavnostní vlajka naší školy, celá vyšívaná. Vedle Filipa stál Dlouhán, to bylo poprvé, co jsem ho viděl. Nejmenuje se samozřejmě Dlouhán, i když vysoký je, jmenuje se Jiří Hofhans. Náš vychovatel. Říkáme mu Dlouháne, ty. Nevy, i když je už dospělý. To je úžasně osvěžující. A vedle Dlouhána stála ženská ve skautské uniformě. Táta vytřeštil oči a vydechl: „Baden-Powell, no to mě podrž.“

Nevím, proč tátu tak překvapila ženská v uniformě. Navíc ne úplně nejmladší. Ženy by dle mého neměly nosit uniformy. Ty jsou pro chlapy. My víme, jak se v uniformách chovat. Ženská v uniformě vypadá srandovně. Táta mi pověděl, že Olave Baden-Powell měla za manžela prvního skauta na světě a že je to baronesa. Skauti by se dle mého neměli ženit.

Vlajku donesli slavnostně až do brány a tam ji vyvěsili. Baronesa Baden-Powell salutovala a všichni ostatní taky. A táta mi podal ruku. Pak přede mě postavil kufr, na něj dal peřinu a povídá: „Nenech se vyhodit jako slaboch, Záviši. Drž se. Sbohem.“

Otočil se, zarazil ruce do kapes a klidně odcházel. V tu chvíli mi došlo, že před zámkem jsou i jiní kluci s kufry a peřinami. To mě uklidnilo. Ne, že bych se jinak rozbřečel, to ne, chlapi nebrečí, ale bylo mi tak nějak divně úzko, když táta odcházel promenádou zpátky k nádraží, a zdálo se, že slyším, jak si ještě pohvizduje. Vzal jsem tedy svůj těžký kufr a peřiny a vlekl jsem to všechno do brány. Musím být opatrný, až ho budu rozbalovat, aby nikdo neviděl, co v něm je. Všiml jsem si, že vpravo od mostku k bráně bylo něco jako příkop a v něm malá fontána. Pár kluků se tam šlo napít, ale když si lokli, tak se příšerně šklebili. Ta voda tady je totiž divná...

Tvrdá "spartanská" výchova chce především vrátit občanskou civilizaci člověka ochutnála. Dokonalý muž má znovu získati:

1. Systém smyslovou a inženiérskou tvrdost k bolesti, vlastní lidem žijícím v bezprostředním styku s přírodou, neboť naví, kam ho život jednou postaví.
2. Odkánskou otužilost ke změnám teploty a hlady, aby tělesné strasti nezlomily tak snadno jeho ducha.
3. Tělesnou vytrvalost finských atletů, kte ří silou vůle a dokonalou spoluprací nervů, svalů a vnitřních orgánů dosahují vrcholných vytrvalostních výkonů.

Základem mužného charakteru má býti:

1. Smysl pro čistotu ap ořádek v přímém i přeneseném smyslu (japonský)
2. Důslednost
3. Přemnost a doehvilnost (švédská)
4. Gentlemanství, fair play, anglický smysl pro čest, povinnost a tradici.
5. Úcta k předkům a uvědomělá láska k rodině (čínská)
6. Odvaha, nejen osobní statečnost plynoucí z vědomí fyzické síly a obratnosti, ale odvaha vyššího stupně mající základ v kultuře ducha. (Amundsen)
7. Americká praktičnost, která si ví se vším radý
8. Smysl pro solidaritu a spolupráci v družstvech (židovská)
9. Obětavost, sebepoznání, služba lidem a ideálům (řeholní)
10. Hlubka citů (ruská)
11. Výtvarná jemnost a péče o formu (japonská)
12. Přesnost a přímot myšlení, kritičnost, samostatnost, soustavnost. (vědecká)
13. Vyrovnanost, harmonie. (stoická)
14. Kalokagathia, smysl pro krásu, dobro a pravdu (řecká)
15. Péče o duši po celý život. (křesťanská)
16. Žhavá touha po poznání.

Prostředky:

Úpravou učební látky a učebních metod je možno zmenšit počet hodin naukových a získat tak čas k praktické výchově pro život. Praktickými metodami pozná žák život ve všech jeho statických útvarech a projevech i tvořivém vývoji. A zároveň s poznáním učí se i především zbavit veškeré bezradnosti, aby v jeho poměru k vnějšmu světu převládal pocit sebevědomí a jistoty.

Naučí se:

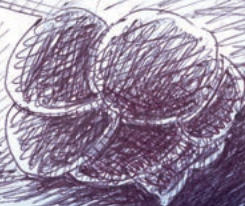
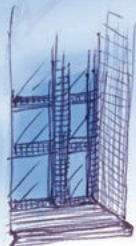
1. Technologie/

Poznávat a ovládat hmotu a prostor.

Abys se člověk udržel při životě musí si dovést opatřit to nejnútnejší: přístřeší, oděv, potravu. Za tím účelem se žák obeznámí:

a. S výrobou základních hmot a jejich praktickou technologií: dřevo, papír, kov, kůže, tkaniny, stavební hmoty.

Ted se na
ni kikhaly
dve prostone
holky a klátily
kuchynma nohami.

Byl jsem
tu prve
a byl jsem
tu sáms.